

Bruxelles, 3. svibnja 2019.
(OR. en)

8763/19

JEUN 64
EDUC 221
SOC 330
EMPL 245

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. preth. dok.:	8308/19 + COR1
Predmet:	Mladi kao zastupnici demokracije u EU-u – rasprava o politikama

Nakon savjetovanja s Radnom skupinom za mlade predsjedništvo je pripremilo priloženi dokument za raspravu, koji se dostavlja kao temelj za raspravu o politikama ministara za mlade koja će se održati na sastanku Vijeća za obrazovanje, mlade, kulturu i sport 22. i 23. svibnja 2019.

Vijeće za obrazovanje, mlade, kulturu i sport (Bruxelles, 22. svibnja 2019.) – rasprava o politikama o mladima

**Mladi kao zastupnici demokracije u Europskoj uniji
– dokument predsjedništva za raspravu –**

1. Mladi i demokracija

Demokracija je jedno od temeljnih načela na kojima je EU osnovani na kojima počiva djelovanje njegovih institucija. Učvršćivanje i podupiranje demokracije ključni su za osiguravanje dobrobiti građana EU-a.

Kad je riječ o mladima i demokraciji, odnos EU-a i mladih uglavnom počiva na članku 165. Ugovora o funkcioniranju EU-a, u kojem se navodi da je jedan od ciljeva djelovanja Unije „poticanje sudjelovanja mladih u demokratskom životu Europe”. U skladu s tim odredbama cilj nedavno donesene strategije EU-a za mlade za razdoblje 2019. – 2027. jest potaknuti sudjelovanje mladih u demokratskom životu, a u njoj se spominju i „način funkcioniranja naših demokracija” te „demokratski deficit u postupcima EU-a”¹. Sva bi ta pitanja trebalo riješiti jačanjem veza s mladima kako bi se ojačalo njihovo povjerenje u demokraciju kao sustav upravljanja kojime se odgovara na potrebe mladih i u koji se želi uključiti mlade.

Iako je sudjelovanje mladih u vidu izlaska na izbore apsolutno gledano i dalje prilično nisko, čini se da je ipak u porastu, a iako s nestrpljenjem iščekujemo potvrdu tog trenda na predstojećim europskim izborima, jednako je važno razmišljati i o širem kontekstu. Mladi svakako razmišljaju i izvan konteksta izbora, s obzirom na to da su sve spremniji više sudjelovati u aktivnostima organizacija mladih, nevladinih organizacija, pa čak i političkih stranaka, iako su razine članstava i dalje razmjerno niske. Osim toga, volonterske aktivnosti mladima postaju privlačnije, osobito one usmjerene na lokalnu zajednicu.

¹ Strategija EU-a za mlade, SL C 456, 18.12.2018.

Iz toga je jasno da današnje mlade generacije nisu apatične. Međutim, kad je riječ o njihovu mišljenju o područjima djelovanja kojima bi primjerice EU trebao dati prioritet, demokratsko sudjelovanje navode tek nakon obrazovanja i vještina, zaštite okoliša i borbe protiv klimatskih promjena, zapošljavanja, migracija i pitanja izbjeglica². To ne mora nužno značiti da mladi nisu zainteresirani za demokraciju. Upravo suprotno: osam od deset mladih Europljana i Europljanki smatra da bi trebalo poduprijeti obrazovne programe kojima se promiče kritičko mišljenje i bolje obrazovanje o pravima i odgovornostima građana EU-a te o funkcioniranju EU-a i njegovih institucija, a sve su to ključni elementi za osiguravanje neometanog funkcioniranja moderne demokracije³.

S obzirom na navedeno, treba priznati da mladi cijene demokraciju, no potrebni su dodatni naponi kako bi se zadobilo njihovo povjerenje i kako bi im se ona u potpunosti približila. Povrh toga, moramo se pobrinuti da se mladi osjećaju uključenima i da mogu zauzeti aktivnu ulogu u demokratskom životu EU-a i država članica. Kako bismo to postigli, u obzir treba uzeti nekoliko aspekata.

2. Kako potaknuti mlade da više sudjeluju u demokratskom životu EU-a

a) Privlačnost alternativnih političkih diskursa

Diskurs usmjeren na demokraciju, temeljna ljudska prava i međukulturni dijalog mogao bi izgubiti potporu u okružju materijalne nesigurnosti i teškoća (visoka i dugotrajna nezaposlenost, siromaštvo unatoč zaposlenju, niska vjerojatnost za društvenu mobilnost itd.), osobito ako je demokratskim vladama potrebno previše vremena da pronađu odgovore na te izazove. Stoga ne bi bilo iznenađujuće da građani, neovisno o dobi, poslušaju one koji tvrde da imaju jednostavna rješenja za socijalne i gospodarske probleme današnjice.

Iskorištavanje ljudskih frustracija danas je lakše zbog nove povezanosti i protoka informacija koji omogućuju širenje dezinformacija. Stoga je iznimno važno obratiti veću pozornost na način na koji se mogućnosti politike formuliraju, priopćavaju i provode.

² Izvješće *Flash Eurobarometra* br. 455, *Europski mladi* (2017). Anketa koju je na zahtjev Glavne uprave za obrazovanje, mlade, sport i kulturu Europske komisije provelo poduzeće TNS Political & Social.

³ Ibid. 2.

b) Novi i promjenjivi oblici moći i sudjelovanje mladih

Unatoč spomenutom nedavno zabilježenom poboljšanju, dojam da je današnja mlada generacija donekle isključena iz tradicionalnih oblika sudjelovanja u donošenju odluka (glasovanje, političke stranke, organizacije mladih, sudjelovanje u javnim raspravama itd.) i dalje je prisutan. Redovito glasovanje mladima možda više nije dovoljno za sudjelovanje u donošenju odluka, a vrijednosti koje definiraju tradicionalnu strukturu moći nisu nužno privlačne ako ih se usporedi s poželjnijim alternativama⁴:

U vezi s tim novim oblicima moći i sudjelovanja svakako se postavljaju pitanja reprezentativnosti sustavâ donošenja odluka i upravljanja.

⁴ Alex Farrow, *Youth Participation: Closer to the Edge of Participation and Activism* (Sudjelovanje mladih: bližimo se rubu sudjelovanja i aktivizma), centar za strateško promišljanje SALTO o sudjelovanju mladih, Tallinn, 2018., dostupno ovdje.

c) Upotreba i utjecaj tehnologije

Zahvaljujući novim tehnologijama nudi se i prilika da se građani i državne institucije približe te se omogućuje brza komunikacija i razmjena mišljenja. Mlade se generacije uglavnom s lakoćom služe alatima društvenih medija, što je prednost koju treba uzeti u obzir.

Međutim, potrebno je i posvetiti više pozornosti:

- digitalnom jazu među mladima i potrebi da ga se premosti;
- zatvaranju komunikacijskog kruga – s mladima se provode savjetovanja, oni se izražavaju i sudjeluju u donošenju odluka, no potrebno je i priopćiti im rezultate i obrazložiti im odluke na način koji im je razumljiv;
- digitalnom sudjelovanju, koje ne raspolaže mehanizmima za osiguravanje kvalitete i informiranja koji postoje u okviru tradicionalnijih oblika sudjelovanja.

3. **Pitanja za ministarsku raspravu o politikama**

Ministri se pozivaju da se na raspravi o politikama koja će se održati na sastanku Vijeća za mlade 22. svibnja osvrnu na pitanja o kojima je riječ u ovom dokumentu. Pri tome mogu odgovoriti na sljedeća pitanja:

1. **Što države članice i institucije EU-a mogu poduzeti kako bi se odgovorilo na izazove istaknute u ovom dokumentu, s ciljem poticanja predanosti mladih demokratskim načelima?**
2. **S obzirom na prednosti, interese i profil današnjih mladih generacija, koje bi mjere bile najučinkovitije za povećanje njihova sudjelovanja u demokratskom životu EU-a i njegovih država članica?**